

Poznań, dnia 31 stycznia 2021r.

Prof. dr hab. Grażyna Flicińska-Panfil
Dziedzina - Sztuki muzyczne
Dyscyplina artystyczna wokalistyka
Akademia Muzyczna w Poznaniu

Recenzja pracy doktorskiej Pani mgr Erni Deng, w związku z przewodem doktorskim w dziedzinie sztuki muzyczne, dyscyplinie artystycznej wokalistyka przeprowadzonym przez Radę Dyscypliny Artystycznej Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie

Zleceniodawca recenzji:

Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w Warszawie

Dotyczy:

Wniosku o wszczęcie przewodu na stopień doktora sztuk muzycznych w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej wokalistyka mgr **Erni Deng** datowany na 2 marca 2018r. Do nadesłanego mi przez Prorektora prof. dr hab. Pawła Łukaszewskiego pisma z dnia 11 października 2021 r. informującego mnie o decyzji Rady Dyscypliny Artystycznej Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie o przewodzie doktorskim mgr Erni Deng i powierzeniu mi funkcji recenzenta. Do pisma dołączono pełną dokumentację przewodową oraz pracę. Praca doktorska nosi tytuł „*Różnice oraz cechy wspólne europejskiej i chińskiej filozofii muzyki*”.

Podstawowe dane o Kandydacie

Erni Deng urodziła się w Chinach w Pekinie. Od najmłodszych lat związana była z muzyką. Jako dziecko grała na instrumencie erhu. Była członkiem Grupy Artystycznej Pieśni i Tańca Marynarki Wojennej pod dyrekcją wybitnych muzyków Chen Yulin'a a następnie Zhan Dongyang'a z Konserwatorium Centralnego. Otrzymała Certyfikat Ósmego Poziomu gry na tym instrumencie. Jak pani Erni Deng pisze w swoim curriculum vitae występowała w wielu krajach świata w tym w Stanach Zjednoczonych, Rosji, Japonii, Hongkongu i na Tajwanie jak również w krajach Europy: Niemczech, Francji, Austrii, Węgrzech będąc członkiem Centralnej Orkiestry Symfonicznej i Chóru Dziewczęcego pod batutą Yang Hongnian'a reprezentując Chiny.

W roku 2005 podjęła studia na kierunku śpiew operowy na Wydziale Edukacji Wokalnej w Konserwatorium Chińskim pod kierunkiem profesora Zhao Huimin'a a rok później kontynuowała naukę u profesora Zhao Jing'a. W roku 2006 kontynuowała naukę śpiewu w Konserwatorium w Tianjin gdzie studiowała u profesora Chen Yixin'a, dziekana wydziału operowego, oraz u Zhao Jianan'a.

Jest laureatką Ogólnochińskiego Konkursu Śpiewu Solowego, Ogólnochińskiego Konkursu Młodych Śpiewaków w kategorii chóralnej. W konkursie operowym studentów uczelni artystycznych występowała w roli głównej bohaterki.

W roku 2010 wyjechała do Niemiec by podjąć studia na Uniwersytecie Muzycznym Hansa Eislera w Berlinie. W Berlinie studiowała pod kierunkiem profesor Renaty Faltin. W roku 2013 została przyjęta na studia na Wydział Wokalny Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie do klasy śpiewu profesora Ryszarda Cieśli.

W swym dorobku artystycznym posiada liczne koncerty w salach koncertowych z orkiestrami filharmonicznymi czy występy w prestiżowych teatrach operowych. Należą do nich Rheinsberg Pałac Opera House, Warszawska Opera Kameralna, Filharmonia Warszawska i Zamku Królewskim w Warszawie.

W roku 2015 ukończyła z wyróżnieniem studia na Wydziale Wokalnym na Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina w Warszawie. Dyplom z wyróżnieniem dla studenta z Chin otrzymała pierwszy raz od czterdziestu pięciu lat.

Po ukończeniu studiów podjęła pracę na Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina w Warszawie gdzie jest asystentem dydaktycznym w specjalności śpiew operowy. To moment w którym doktorantka poczuła, że ze studentki przekształca się w pedagoga. Jak wspomina Jej praca spotkała się z dużym uznaniem Władz Uczelni.

W roku 2018 została mianowana przez Ambasadora Chin w Polsce Przewodniczącą Unii Studentów Chińskich na Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina w Warszawie.

Współpracuje z Chórem Dziecięcym Chińczyków w Polsce pełniąc obowiązki dyrygenta i kierownika artystycznego. Chór często bierze udział w życiu artystycznym uświetniając uroczystości organizowane przez Ambasadę ChRL.

Ocena pracy doktorskiej

Praca doktorska pani mgr Erni Deng zatytułowana „*Różnice oraz cechy wspólne europejskiej i chińskiej filozofii muzyki*” składa się z dzieła artystycznego zarejestrowanego na nośniku elektronicznym oraz opisu tegoż dzieła stanowiących łącznie pracę pod wyżej wymienionym tytułem. Promotorem pracy doktorskiej mgr Erni Deng jest prof. dr hab. Ryszard Cieśla. Tłumaczenia dokonał Sebastian Jurgiel.

Dzieło artystyczne obejmuje siedem prezentacji dzieł wokalnych i dwa dzieła instrumentalne grane na erhu. Wśród dzieł wokalnych znajdują się najwybitniejsze arie mistrzów największych twórców operowy: Mozarta, Verdiego, Bizeta i Pucciniego. Artystka wybrała następujące arie: Donny Anny „*Crudele!.....Non mi dir.....*” z opery „*Don Giovanni*” Wolfganga Amadeusza Mozarta, aria Leonory „*Pace, pace mio Dio....*” z IV aktu opery „*La forza del destino*” Giuseppe Verdiego, aria Micaeli „*Je die que rien ne m'epouvante*” z III aktu opery „*Carmen*” Georges'a Bizeta czy aria Mimi „*Si, mi chiamano Mimi*” z I aktu opery „*La Boheme*” Giacomo Pucciniego. Kolejne trzy prezentacje to arie chińskie. Są to: dwie aria Luożu z II i IV aktu opery „*Żółty Cesarz i Luo Zu*” Shang'a Ke Jian'a oraz „*Farewell*” Li Shu Tong'a. Dopelnieniem dzieła artystycznego są dwa utwory instrumentalne grane na erhu i są to: „*Han Gong Qiu Yue*” starożytny utwór i „*Piękny wieczór*” Liu Tianhua. Wokalistce akompaniuje st. wykł. Dagmara Dudzińska. Partię tenorową w jednej z arii wykonuje Zuo Chaoran.

We wstępie pracy autorka uzasadnia wybór tematu pracy doktorskiej. Podkreśla znaczenie wagi tematu w sytuacji młodego wokalisty z Chin rozpoczynającego studia w Europie, osadzonego w tradycyjnej kulturze i filozofii chińskiej współpracującego z pedagogami z Europy wychowanymi i egzystującymi w kulturze europejskiej.

Dobór propozycji utworów w prezentowanym dziele artystycznym dokonany przez doktorantkę mgr Erni Deng nie jest przypadkowy. Doktorantka jest śpiewaczką osadzoną w dwóch kulturach muzycznych. Wybór utworów jest bardzo interesujący i ogromnie zróżnicowany. Głos artystki predestynuje dramaturgicznie do wykonawstwa wybranych utworów. Piękna kantylena głosu poparta świadomą techniką oddechową znakomicie wpisuje się w wykreowanie utworów. Niniejsza płyta jest artystycznym projektem ukazującym wrażliwość muzyczną doktorantki, która

łączy dwa światy filozofii kultur muzycznych Europy i Chin. Jako śpiewaczka pochodzenia chińskiego, studiująca w Europie łączy te dwa światy. Stąd propozycja materiału muzycznego arii największych europejskich twórców oper i kompozycji chińskich. Barwa głosu scala się z różnorodnością zaproponowanych dzieł. Prezentowany materiał przemawia bogactwem ekspresji i osobowością wykonawczą. Słyszymy głos zróżnicowany dynamicznie od subtelnego piana do ekspresyjnego forte. Erni Deng jest śpiewaczką która świadomie powołuje do życia materiał muzyczny i staje się dojrzałym wykonawcą przekazującym słuchaczowi ideę kompozytora. W kreacji tej odnajdujemy odtwórczynię, która połączyła wiedzę teoretyczną z warstwą wykonawczą.

Istotną rolę dla właściwego kontekstu odbioru dzieła artystycznego stanowi jego opis w postaci rozprawy pisemnej. Praca ta, co należy podkreślić, spełnia wymogi pracy naukowej. Doktorantka przedstawia tezy badawcze jak i podaje sposób ich dowodzenia. Całość rozprawy doktorskiej zawarta jest na 126 stronach. Praca składa się z wprowadzenia, sześciu rozdziałów, podsumowania, bibliografii oraz spisu netografii i ilustracji oraz podziękowań. Rozprawa doktorska spełnia wymagania przejrzystości tekstu w rozumieniu jego spójności w ciągu myślowym i łączy się w logiczną całość.

W pierwszym rozdziale zatytułowanym „Chińska muzyka i jej filozofia przed XI wiekiem p. n. e.” doktorantka zajmuje się jedynie rozwojem kultury muzycznej w Chinach gdyż to ta kultura muzyczna jest znacznie starsza od Europejskiej. Opierając się na odkryciach archeologicznych opisuje muzykę tego okresu, z jej rytmiką i tematyką. Wymienia i opisuje istniejące z tamtego okresu chińskie instrumenty muzyczne. Drugi rozdział zatytułowany „Starożytna Grecja, Zachodnia Dynastia Zhou, Okres Wiosen i Jesieni oraz Okres Walczących Królestw – ich muzyka i filozofia” to wnikliwa i bardzo ciekawa analiza porównawcza poszczególnych okresów historycznych w tym przede wszystkim kultury muzycznej Chin z analogicznym okresem rozwojowym starożytnej Grecji. Kolejny trzeci rozdział pracy doktorskiej zatytułowany „Porównanie chińskiej filozofii z filozofią muzyki średniowiecza w Europie” to dogłębna analiza porównawcza znaczących różnic w rozwoju filozofii kultury muzyki Chin i Europy. Autorka pracy wnikliwie opisuje i analizuje dwie płaszczyzny rozwoju - w Europie pójście w kierunku wielogłosowości a w Chinach dalszą ewolucję jednogłosowości. Czwarty rozdział rozprawy doktorskiej zatytułowany „Muzyka i filozofia w okresie od XIV wieku do połowy XIX wieku” poświęcony jest muzyce i filozofii okresu renesansu, baroku i klasycyzmu w Europie i adekwatnie temu okresowi na terenie Chin. W kolejnym piątym rozdziale; „Rozwój współczesnej muzyki europejskiej i chińskiej oraz powiązania między dwoma kulturami” doktorantka opisuje dalszy postęp filozofii kultury muzycznej Europy i Chin oraz przedstawia zależności i wspólne powiązania między tymi dwoma kulturami. W ostatnim rozdziale „Rozwój współczesnej muzyki europejskiej (zachodniej) i chińskiej (od 1949) oraz powiązania między nimi” kontynuowana jest dalsza analogiczna do poprzednich rozdziałów pracy analiza treści.

Dysertacja Erni Deng jest opisem europejskiej i chińskiej filozofii muzyki z jego różnicami i cechami wspólnymi. Kolejne rozdziały to wnikliwa i niezmiernie bogata tematyka dotycząca filozofii i historii muzyki na tle historii dziejów Chin i Europy od XI wieku p. n. e. po XX wiek. W treści tych rozdziałów odnajdujemy bardzo bogate elementy porównawcze i zróżnicowanie cech filozofii i muzyki dwóch kultur chińskiej i europejskiej. Celem pracy było zbadanie zależności między rozwojem muzyki wokalnejszej a dwoma głównymi nurtami kultury Chin i Europy. Procesy twórcze toczyły się jako efekt panujących prądów filozoficznych w danym społeczeństwie często w powiązaniu z religią.

Doktorantka w swej dociekliwości naukowej jest bardzo rzetelna. Umiejętnie korzysta z bogatej bibliografii. Analizując proces badawczy wpływa na rozwiązanie założeń rozprawy. Tytuł rozprawy doktorskiej w swych proporcjach jest tożsamy z jego treścią i założonym celem artystycznym.

Rozprawa doktorska spełnia wymogi pod kątem merytorycznym i edytorskim zgodnie ze standardami pracy naukowej. Autorka wykazała się umiejętnością formowania własnych wniosków w sferze badań. Sposób ujęcia tematu świadczy o ogromnej wiedzy i zainteresowaniu tematyką filozofii muzyki europejskiej i chińskiej. Sposób ujęcia tematu, skrupulatność w sferze dokumentacji naukowej świadczą o wyjątkowych walorach tej pracy i są godne wysokiej oceny. Warsztat techniki pisania jest właściwy.

Konkluzja

Przedstawiony zapis dzieła muzycznego oraz jego powiązanie i opis stanowią integralną całość bardzo ciekawego materiału zarówno w aspekcie wykonawczym jak i teoretycznym.

Stwierdzam, że przedstawiona przez mgr Erni Deng praca doktorska poprzez swój twórczy i naukowy charakter stanowi ciekawe kompendium wiedzy na badany temat i merytoryczny wkład w rozwój dyscypliny artystycznej – wokalistyka, jak również w dziedzinie sztuk muzycznych.

Wobec powyższego stwierdzam, iż doktorantka wykazała się wiedzą teoretyczną a także umiejętnością do prowadzenia samodzielnej pracy artystycznej. Rozwiązała założenia zagadnienia artystycznego i spełniła tym samym wymagania Ustawy art. 13 ust. 1 z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2017 roku poz. 1789.), Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 stycznia 2018 roku (Dz. U. z 2018 roku poz. 216) w sprawie szczegółowego trybu przeprowadzania czynności w przewodach doktorskich, postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora oraz art. 179 ust 1 i 3 ustawy z dnia 3 lipca 2018 roku. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 30 sierpnia 2018 r. poz. 1669).

Stawiam wniosek o przyjęcie

prof. dr hab. Grażyna Flicińska-Panfil

